

Павленко Л.Д.

асистент кафедри банківської справи

ДВНЗ «Українська академія банківської справи

Національного банку України»

м. Суми, Україна

Євченко Н.Г.

К.е.н., доцент кафедри банківської справи

ДВНЗ «Українська академія банківської справи

Національного банку України»

м. Суми, Україна

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ СОБІВАРТОСТІ
БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ ЯК СКЛАДОВОЇ СИСТЕМИ
УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ БАНКУ**

Сучасні тенденції розвитку банківського сектору вимагають нових підходів до організації ведення бізнесу з огляду на необхідність підвищення конкурентоздатності банківської установи та формування оптимальних цін на банківські продукти. Стратегічна ціль кожного банку є отримання прибутку, при реалізації якої потрібно враховувати не лише внутрішні, а й зовнішні фактори впливу на ціноутворення на банківські продукти. Такий підхід можливо реалізувати на базі концепції управлінського обліку[1].

Для банківських установ питання організації управлінського обліку та пошуку ефективних методів його ведення є актуальним, оскільки системи управління банком ускладнюється з впровадженням новітніх технологій, що дозволяють банкам розширити спектр запропонованих банківських продуктів. В свою чергу, це призводить до збільшення обсягів інформації.

Важливе місце управлінській облік відіграє при визначенні і формуванні собівартості банківських продуктів, оскільки управлінський облік забезпечує всі підрозділи та керівництво фінансовою і нефінансовою інформацією, яка

використовується при оцінці, плануванні та контролі і використанню власних ресурсів банку [2].

Управлінський облік ведеться банком для забезпечення внутрішніх потреб в інформації, виходячи зі специфіки та особливостей діяльності й структури управління. В банку управлінський облік здійснюється за видами операцій та банківських продуктів виходячи із вимог цінової політики та відповідних внутрішніх положень з метою впровадження в банку центрів прибутку, запровадження трансфертного ціноутворення, складання внутрішньобанківської звітності за результатами роботи банку для визначення подальшої стратегії розвитку, тощо.

Загальне зниження прибутковості банків, аналіз витрат та обґрунтоване ціноутворення на банківські продукти на сьогодні є основними питаннями та потребують вирішення шляхом розробки та впровадження ефективних методик оцінки собівартості банківських продуктів у практику банківської діяльності, що надасть конкурентних переваг для банку.

Варто відмітити те, що основною ціллю розрахунку собівартості банківських продуктів є, на наш погляд, визначення ефективності їх процесу розробки та впровадження. Адже, банківський продукт є основним результатом виробництва як банку в цілому, так і його окремих структурних підрозділів. Тобто для максимального використання можливості ефективного управління банком необхідно впровадити систему планування та контролю витрат на кожному етапі виробництва банківського продукту, тобто визначити його собівартість.

Механізм проведення оцінки собівартості банківських продуктів передбачає виконання дій, операцій, щодо визначення собівартості з використанням певного інструментарію.

Об'єктом оцінки собівартості є витрати. Так, для визначення цілей оцінки собівартості у банку необхідно провести класифікацію витрат. Класифікацію витрат для визначення цілей оцінки собівартості банківських продуктів наведено на рисунку 1. Дана класифікація дозволяє прив'язати конкретні

банківські продукти до діяльності функціональних підрозділів комерційного банку.

Суб'єктом оцінки, у найбільш загальному вигляді, є підрозділи, відповідальні за цей процес, визначені внутрішньобанківськими положеннями залежно від розміру, організаційної структури банку та інших факторів. Дії суб'єктів оцінки мають бути цілеспрямовані, тобто проводиться у розрізі конкретних напрямів залежно від попередньо визначених цілей. До основних цілей визначення собівартості банківських продуктів відносимо: зниження витрат, оцінка результатів діяльності банку, співставлення з витратами конкурентів, оптимізація податкового навантаження, ціна розробки та впровадження банківського продукту.

Рисунок 1 – Класифікація витрат для визначення цілей оцінки собівартості банківських продуктів

Управлінський облік ведеться банком для забезпечення внутрішніх потреб в інформації, виходячи зі специфіки та особливостей діяльності й структури управління. Управлінський облік здійснюється за видами

банківських операцій та банківських продуктів виходячи із вимог фінансової звітності та оптимізації або зниження банківських ризиків.

Отже, на сучасному етапі удосконалення методики оцінки собівартості банківських продуктів, як складової системи управлінського обліку банку, є пріоритетним направленням для будь-якого банку. Так як оцінка собівартості банківських продуктів є необхідним елементом аналітичної діяльності в банку, що дозволяє визначити основних споживачів ресурсів у структурі банку, порівняти ефективність різних банківських продуктів, підрозділів, забезпечує контроль над витратами та пошук шляхів зниження ціни на банківські продукти.

Література:

1. Мещеряков, А. А. Собівартість безготівкових операцій комерційного банку [Текст] / А. А. Мещеряков // Фінанси України. – 2005. – № 11. – С. 77–80

2. Олійник, О.В. Проблеми співвідношення і класифікації «методів обліку витрат» і «методів калькулювання» [Текст] / О.В. Олійник, С.В. Бойко // Вісник ЖДТУ / Економічні науки. – 2003. – № 3. – С. 158-168.